

Malmö högskola
Läroarutbildningen
Idrottsvetenskap

Examensarbete
15 högskolepoäng

Tillsammans eller var för sig?

– En studie om vilken undervisningsform högstadieelever föredrar i idrott och hälsa.

Together or Separate?

- A Study of what Form of Teaching Students prefer in Physical Education.

Maria Sandström
Nathalie Olsson Hillgren

Lärarexamen 270hp

Idrott och fysisk bildning

2013-11-08

Examinator: Bo Carlsson

Handledare: Lars Lagergren

Förord

När vi påbörjade vårt examensarbete hade vi många tankar och idéer som berörde vårt huvudämne idrott och hälsa. För oss var det viktigt att arbetet skulle leda till kunskaper som vi kan använda oss av för att skapa en inspirerande och meningsfylld undervisning. Under den tid vi studerat idrott och fysisk bildning på Malmö högskolas lärarutbildning har vi endast haft samundervisning vid våra praktiska och teoretiska föreläsningar om idrott. När vi gick i högstadiet (på två olika skolor) hade vi endast särundervisning under idrottslektionerna. När vi tänker på högstadiets idrottslektioner är det särundervisning som känns mest naturligt (vi slutade båda högstadiet för mindre än tio år sedan). För oss är det märkligt att vi aldrig delats upp eller haft diskussioner om sam- och särundervisning på Malmö högskola och dess för-/nackdelar. När vi blev tilldelade praktikplatser runt omkring i Skåne blev vi båda placerade på grundskolor som endast har samundervisning i högstadiet. Detta skiljer sig från våra egna skolerfarenheter, både i avseendet hur idrottsundervisningen är uppbyggd och vad idrottslektionerna innehåller. Vi tycker därför att det var intressant att se vad dagens högstadieelever föredrar för undervisning för att kunna skapa bästa möjliga lärande för våra kommande elever. Vi valde att bearbeta och skriva alla avsnitt i arbetet tillsammans.

Vi vill tacka alla som har hjälpt oss under arbetets gång. Vi vill först och främst tacka alla rektorer, lärare och elever som ställt upp och hjälpt oss i vårt examensarbete. Tack vare er hjälp har vi fått in så mycket som 588 enkäter från tre olika kommuner i sydvästra Skåne.

Vill vi även tacka vår handledare Lars Lagergren för all stöttning och tid under arbetets gång. Till sist vill vi tacka Ingegerd Ericsson och Torsten Buhre för deras hjälp med SPSS.

Tack allihop!

Maria Sandström, Nathalie Olsson Hillgren

Sammanfattning

Syftet med denna studie är att ur ett genusperspektiv ta reda på vilken undervisningsform elever föredrar i idrott och hälsa och om elevers val påverkas av deras nuvarande undervisningsform. Vi synliggör inledningsvis ett problem då vi anser att dagens idrott och hälsa kan vara alltför inriktad på prestation och tävling, vilket kan missgynna flickor på många olika sätt. Datainsamlingen gjordes i form av en kvalitativ enkätstudie på totalt 588 elever från fem olika högstadieskolor i Skåne. Tre av dessa var skolor med samundervisning, en skola med särundervisning och en skola med en kombination av sam- och särundervisning. Resultatet av den insamlade empirin analyseras och diskuteras utifrån bakgrund och teori. Studien visar att det finns vissa samband mellan elevers nuvarande undervisning och vilken undervisningsform de föredrar. Majoriteten av eleverna föredrar samundervisning, men när vi tittade på elevers undervisningsbakgrund var det endast en kombination av både sam- och särundervisning som ökade i procentenheter (samundervisning minskade och särundervisning varken minskade eller ökade i procentenheter).

Nyckelord: genus, högstadiet, idrott och hälsa, samundervisning, särundervisning.

Abstract

The purpose of this study was (from a gender perspective) to find out which form of teaching students prefer in physical education and if students' choices are influenced by their current teaching method. We are initially exposing a problem when we consider that today's physical education is too focused on achievement and competition, which can disadvantage girls in many different ways. The data in this qualitative survey study was collected from a total of 588 students from five different junior high schools in south Sweden. Three of them with co-education, one with segregated education and one school with a combination of co-and segregated education. The results of the collected data was analyzed and discussed based on background and theory. The study shows that there exists some connection between students' current teaching method and the teaching method they prefer. A majority of students prefer co-education; however when considering students' education backgrounds it was only a combination of both co-and segregated education which increased in percentage (coeducational decreased and segregated education either decreased or increased in percentage).

Keywords: co-education, gender, junior high school, physical education, segregated education.

Innehållsförteckning

1. Inledning	9
1.1. Introduktion	9
1.2. Definition av begrepp	9
1.3. Problemformulering	10
1.4. Syfte	11
1.5. Frågeställningar	11
2. Bakgrund	13
2.1. Skolgymnastikens början.....	13
2.2. Sam- och särundervisning ur ett historiskt perspektiv.....	13
2.3. Tidigare forskning	14
2.3.1. Sammanfattning av tidigare forskning	16
3. Teori	17
4. Metod	19
4.1. Det kvalitativa perspektivet.....	19
4.2. Enkätundersökning	20
4.2.1. Enkätundersökningens styrkor och svagheter	21
4.3. Urval	22
4.4. Analysförfarandet.....	22
4.5. Metoddiskussion.....	23
4.6. Etik	23
5. Resultat	25
6. Analys och diskussion	35
7. Slutsats	41
7.1. Vidare forskning.....	41
8. Referenser	43
Bilaga 1	47

1. Inledning

1.1. Introduktion

I dagens samhälle finns det skilda uppfattningar huruvida pojkar och flickor skall undervisas tillsammans eller var för sig i ämnet idrott och hälsa. Med samhällets utveckling (i jämställdhetsfrågan) har samundervisning och särundervisning varit en aktuell och flitigt diskuterad fråga inom pedagogiken i över hundra år. Idén om samundervisning implementerades tidigt i de flesta skolämnena. Förutom i ämnena som ”gymnastik” och slöjd som traditionellt har varit könsrollsbundna ämnen (Eklund, 1996).

Huruvida samundervisning eller särundervisning bör förekomma i idrott och hälsa har följts upp av stort intresse såväl i Sverige som internationellt. Detta kan man läsa i idrottsvetenskapliga tidskrifter där debatten har varit intensiv. Argument har förts för och emot samundervisning i olika sammanhang. Den slutsats som tycks framkomma är att samundervisning är en undervisningsform som både har argument för och emot sig beroende på vilken synvinkel man ser det ifrån.

Vi tror att det finns många olika åsikter om hur skolundervisningen ska genomföras. Ska vi ha samundervisning, särundervisningen eller en kombination av båda? I vårt arbete vill vi få en bild av högstadielärares funderingar angående vilken undervisningsform de föredrar. Det har varit intressant att ta reda på vad dagens högstadielärare anser om de olika undervisningsformerna. Enligt kursplanen är ämnet idrott och hälsas syfte att elever ska utveckla allsidiga rörelseförmågor. Elever ska få tillgång till förutsättningar att utveckla goda levnadsvanor och få kunskaper om hur fysisk aktivitet förhåller sig till fysiskt och psykiskt välbefinnande. Elever ska under sin skoltid kontinuerligt delta i skolans fysiska aktiviteter så att de utvecklar en god kroppsuppfattning och tilltro till sin egna fysiska förmåga (Lgr 11).

1.2. Definition av begrepp

I vårt examensarbete använder vi oss av begreppen *samundervisning*, *särundervisning* eller att ha en kombination av *båda*. Samundervisning innebär att pojkar och flickor har idrottsundervisning tillsammans. Särundervisning innebär att pojkar och flickor har

idrottsundervisning var för sig. En kombination av båda innebär i vårt arbete att elever en gång i veckan har samundervisning och en gång i veckan särundervisning under idrottsundervisningen.

Begreppet *undervisningsform* betyder antingen samundervisning, särundervisning eller en kombination av båda.

Högstadiееlever är elever som går i årskurs 7-9 i grundskolan.

1.3. Problemformulering

I dagens svenska skola är samundervisning den absolut vanligaste förekommande undervisningsformen (Ekberg & Erberth, 2000). En studie från 2003 visar att både pojkar och flickor ser positivt på ämnet idrott och hälsa. Det är dock fler pojkar som är positiva och som anser att de i högre grad får visa vad de kan på lektionerna (Skolverket, 2003). Idrott och hälsa är det enda ämnet i grundskolan där pojkar har bättre betyg än flickor. Detta kan bland annat bero på att lärares genusmedvetenhet och förmåga att bedöma elevers kunskaper behöver utvecklas (Skolverket, 2010). En studie från 2004 undersökte aktivitetsnivån under idrotten och det visade sig att pojkar var aktiva till lika hög grad under sam- som särundervisning, medan flickor var betydligt mer aktiva under samundervisning. Här gynnas flickor av samundervisning om det är själva aktivitetsnivån som är målet (McKenzie, Prochaska, Sallis & LaMaster, 2004). En annan studie från USA fick resultatet att både flickor och pojkar föredrar samundervisning, men det var betydligt fler pojkar än flickor som vill ha de olika lektionsinnehållen under samundervisning (Hill & Cleven, 2005).

Fundberg (2005) hävdar att det i dagens samhälle existerar vissa idrotter som är mer maskulina (t.ex. fotboll och ishockey) och att andra är mer feminina (dans, gymnastik och ridning). Det finns generella uppfattningar om män och kvinnors kroppar och hur dessa kroppar ska agera i olika situationer. Det råder ingen tvekan om att idealet för pojkar och män är att använda hela kroppen, att ta i med all kraft och med full fart framåt. Det såg Fundberg (2005) när han observerade 11-åriga pojkar som spelade fotboll. Han såg kroppar som sällan tvekade, pojkar som mötte bollen och tacklade sina motståndare. Om pojkarna visade någon

tvekan eller ängslan i olika situationer möttes de av kommentarer att de inte ska tveka eller spela som kärringar (Fundberg, 2005).

Enligt Young (2009) anses tvekan och ängslan som feminint agerande. Flickor och kvinnor ska använda sig av tveksamma rörelser, vara återhållna och inte använda för mycket kraft. Young anser också att det finns kvinnliga rörelser och uttryck. Kvinnors sätt att gå och springa (inte lika öppna i kroppen och kortare steg) skiljer sig från mäns. När kvinnor sitter ner har de benen mer ihop än män. Kvinnans kropp ses som ett objekt både i samhället och av henne själv. När en flicka utför en fysisk ansträngning håller hon koll på kroppen så att den inte framstår som löjlig eller för stark (Young, 2009).

I Sverige har de tidigare läroplanerna gjort att idrottslektionerna varit anpassade för kvinnliga och manliga aktiviteter. Flickor fick ägna sig åt mjukare rörelser som gymnastik och dans då de ansågs svagare och mindre fysiskt starka. Pojkar ansågs mer aggressiva och fick träna mer balans, stryka och rörlighet (Flinthoff & Scraton, 2006). Idrottsundervisningen har sett annorlunda ut genom åren. Idrottsundervisningen har påverkats av samhällets syn angående vad som anses vara manligt och kvinnligt. Därför tycker vi att det hade varit intressant att undersöka vilken undervisningsform pojkar och flickor föredrar i idrott och hälsa.

1.4. Syfte

Syftet med denna studie är att ur ett genusperspektiv ta reda på vilken undervisningsform som högstadiel elever föredrar i idrott och hälsa och om elevers val påverkas av deras nuvarande undervisningsform.

1.5. Frågeställningar

- Vilken undervisningsform föredras av elever?
- Finns det några skillnader ur ett genusperspektiv?
- Väljer elever den undervisningsform de har?

Ovanstående syfte och frågeställningar kommer att belysas med teorier i analys- och diskussionsdelen.

2. Bakgrund

2.1. Skolgymnastikens början

Skolämnet som idag heter idrott och hälsa har under historiens gång förändrat både fokus och innehåll (Eriksson m.fl. 2003). I slutet på 1700-talet grundades skolan Filantropinum i Tyskland där det ingick fysisk fostran med kroppsvård, gymnastik och lek. Per Henrik Ling (den svenska gymnastikens fader) byggde upp den svenska skolgymnastiken på samma idéer. Gymnastiken var på den här tiden nära förbunden med skapandet av manlighet och endast avsedd för pojkar. I 1842 års folkskolestadga infördes undervisning i gymnastik för alla, även flickor (Ekberg & Erberth, 2000). Enligt Larsson och Meckbach (2007) gick Lings son Hjalmar i sin fars fotspår och han verkade starkt för att kvinnor skulle få delta i gymnastik.

Redan år 1820 blev gymnastiken ett obligatoriskt ämne på läroverken. Gymnastiken i folkskolan startades dock mycket senare och det var inte förrän på 1900-talet som det började pratas om gymnastik som företeelse. Skolgymnastiken på läroverken grundade sig på den tidens behov. Militärövningar i undervisningen tillkom under senare hälften av 1800-talet. Militärövningarna var obligatoriska för de manliga eleverna mellan åren 1863 och 1917. På 20-talet skedde det en nedrustning av Sveriges försvar, vilket ledde till att det fanns mer plats för idrott och lek i undervisningen. I skolan härskade linggymnastiken och på fritiden idrotten. Efter 50-talet blev hälsa, kondition och styrka de tre viktigaste målen med undervisningen i idrott. Det blev med åren vanligare att pojkar och flickor fick ha idrott tillsammans (Ekberg & Erberth, 2000).

2.2. Sam- och särundervisning ur ett historiskt perspektiv

Under en lång tid skilde man på flickor och pojkar i ”gymnastik” som ämnet hette fram tills 1980. Men det blev allt vanligare att flickor och pojkar undervisades tillsammans. På 50 och 60-talet förekom samgymnastik mestadels på lågstadiet. Men på mellanstadiet och högstadiet delades klasserna upp i en flick- och en pojkgrupp. Efterhand började samundervisningsformen breda ut sig, först på gymnasiet och sedan även på de övriga

stadierna. Idag är det den vanligast förekommande undervisningsformen (Ekberg & Erberth, 2000).

Det var inte bara undervisningen i skolorna som var uppdelad utan fram till 1977 var även gymnastik- och idrottsläroplanerna könsåtskilda. I Lgr 80 betonades dock att en övergång till samundervisning var ett led i jämställdhetsarbetet. När pojkar och flickor skulle sammanföras var det deras olikheter som var motivet. Samundervisning blev ett sätt att lära pojkar och flickor hur man visar hänsyn till varandras olikheter. Frågan om man ska ha sam- eller särundervisning har behandlats som ett pedagogiskt problem i sig. Denna fråga är egentligen inget pedagogiskt problem utan den bör snarare ses som ett tecken på en pedagogisk problematik. Till exempel det faktum att vi verkar ha svårt att acceptera att pojkar och flickor inte är homogena och strikt åtskilda grupper. Dessutom måste flickor nödvändigtvis inte uppfattas som naturligt fysiskt underlägsna än pojkar (Larsson, 2009).

Sammanfattningsvis har idrott och hälsa i skolan gått från särundervisning mot samundervisning, där nästan alla skolor idag har samundervisning. Idag bortser man från skillnader mellan könen och idrottslektionerna bedrivs gemensamt (Larsson, Redelius & Fagrell, 2007). I dagens läroplan Lgr 11 står det inga rekommendationer för vilken undervisningsform som ska föregå i idrott och hälsa. Det är därför upp till varje skola vad de vill ha. I Lgr11 står det följande:

”Skolan ska aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Det sätt på vilket flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan, och de krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsroller. Den ska därför ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet” (Skolverket, 2013).

2.3. Tidigare forskning

En studie från 2004 av McKenzie, Prochaska m.fl. syftade till att undersöka mellanstadieidrottsundervisning för att jämföra elevers fysiska aktivitetsnivå och lektionsinnehållet i sam- och särundervisning. Studien visade att flickor ägnar mindre tid åt fysisk aktivitet än pojkar

under idrottslektioner. Där flickor var aktivare i samundervisning och mindre aktiva under särundervisning, medan pojkar var aktiva i stort sätt lika mycket i de båda undervisningsformerna. Under särundervisning för flickor ägnades mycket tid åt teknik, medan pojkar ägnade sig mer åt själva spelet. Ökad tid för spel i särundervisningen för pojkar och i samundervisning kan bero på pojkars intresse av lagsporter (McKenzie, Prochaska, m.fl. 2004).

En annan studie från 2005, vars syfte var att undersöka vilka aktiviteter pojkar och flickor i 9:an föredrar, kom fram till att pojkar och flickor föredrar olika aktiviteter under skolidrotten (Hill & Cleven, 2005). De aktiviteter som föredrogs främst av pojkar var: styrketräning, innebandy och landhockey och av flickor: simning, volleyboll, dans, aerobics, gymnastik och hopprep. Detta är exempel på aktiviteter som upplevs vara ”manliga” och ”kvinnliga”. Det är även värt att nämna att en högre procent pojkar än flickor föredrog samundervisning. Det starka stödet för mixad idrott från pojkarnas sida tyder på att de drar mer nytta av samundervisningen än flickorna. Intressant att lyfta var det faktum att 60,5% av pojkarna jämfört med flickorna (38,8%) ansåg idrott som ett av favoritämnen. I studien svarade 41.7 % av flickorna att de inte hade någon åsikt om idrotten i skolan. Forskarna tror att denna höga procent eventuellt kan visa att dagens kursplan för idrott inte inkluderar de aktiviteter som flickor föredrar (Hill & Cleven, 2005).

Derry och Phillips (2004) har gjort en studie om idrotten i skolan där forskarna jämförde elever och lärare på högstadiet som har samundervisning eller flickundervisning. När Derry och Phillips (2004) jämförde idrottslärarna från sam- och flickundervisning visade det sig att flickorna från flickgruppen var mer engagerade på lektionerna och interagerade mer med sina lärare. Lärarna från flickundervisningen presterade även bättre som lärare, för de lade inte lika mycket tid på att få rutiner att fungera som samundervisningslärarna. Lärarna från flickundervisningen gav mer positiv feedback till sina elever och gav eleverna större motivation att idrotta än samundervisningslärarna. Resultaten visade att flickor som har särundervisning får en mer positiv lärandesituation. Forskarna tror det beror på att idrottslärarna pratade mer med flickorna och var mer positiva. Fler antal flickor deltog vid de idrottslektioner med flickundervisning än vid dem med samundervisning. Anledningen till detta kan bero på att miljön under flickundervisning inte är lika hotande som i samundervisning. Forskarna tror att de flickor som är mindre atletiska vågar vara med och

utmana sig själv på idrottsundervisningen om det bara är flickor närvarande. Denna psykologiska vinning ökar flickornas välbefinnande anser Derry och Phillips (2004).

Resultaten från en studie av Hannon och Ratliffe (2007) tyder på att lärare tenderar att ha en högre frekvens av verbal kommunikation med flickor när idrotten är uppdelad. Forskarnas slutsats är att flickor skulle ha större möjligheter att delta i idrott vid särundervisning. I USA förekommer främst samundervisning för att det ska skapa jämlikhet och minska diskriminering. Hannon och Ratliffe (2007) anser att deras studie visar att särundervisning ger en mer jämlik fördelning för flickor och pojkar att delta i olika idrottsaktiviteter. Dock tror Hannon och Ratliffe (2007) ändå att det finns vissa fördelar med samundervisning, men att det är främst flickor som är atletiskt duktiga som gynnas av samundervisning. I samundervisning anser forskarna att elever lär sig respektera sig själv och andra. Hannon och Ratliffe (2007) tror att en blandning av sam- och särundervisning är att föredra.

2.3.1. Sammanfattning av tidigare forskning

Sammanfattningsvis finns det utifrån denna forskning olika åsikter om sam- och särundervisning. Forskarna tar upp både för och nackdelar med undervisningsformerna. Slutsatserna är att flickor erhåller mer feedback under särundervisning, men att de samtidigt ägnar mindre tid åt fysisk aktivitet. Pojkar däremot är aktiva lika mycket i sam- som särundervisning. Studierna visar att flickor gynnas fysiskt av att ha uppdelad idrott och att särundervisning ger en mer jämlik fördelning för flickor och pojkar att delta i olika idrottsaktiviteter. Dock betonar forskarna vikten av att ha idrott tillsammans för att stärka gemenskapen mellan könen och tror att en blandning av sam- och särundervisning är att föredra.

Vi tror att vår studie kan bidra till att förstärka idrottslärares genusmedvetenhet och få dem att inse att pojkar och flickor ofta behandlas på olika sätt. Vi hoppas att detta arbete kommer att väcka tankar om hur dagens idrottsundervisning genomförs och att lärare bör se över hur de arbetar för att motverka de könsmonster som finns. Även se över hur de tilltalar sina elever och tänka på om de erbjuder blandade aktiviteter som tilltalar båda könen. Vi hoppas även kunna starta en tankegång kring vilken undervisningsform som lämpar sig bäst för såväl flickor som pojkar i idrott och hälsa.

3. Teori

Enligt Dimenäs (2010) betyder begreppet *teori* ”betraktande” och är ett redskap man använder och har nytta av för att betrakta ett problem. Genom en teori finns möjligheten att utveckla djupare förståelse för en studies problem. När ett arbete skrivs är det viktigt att tydligt redogöra för den teori som valts. Teorin används för att stärka sitt resultat. Syftet med teorin är alltså att stödja inriktningen av analyser och att ge bakgrund till de problem man undersöker och de resultat som ska presenteras (Dimenäs, 2010). De teorier vi nämner nedan kommer vi att använda oss av vid analysen och diskussionen.

Enligt Larsson m.fl. (2010) talar Bourdieu om sociala fenomen och hur man ska förstå dem. Utgångspunkten för Bourdieus analyser är händelser eller *sociala praktiker*. Han ser sociala praktiker som ett möte mellan den logik och den värdestruktur som präglar en viss verksamhet eller de erfarenheter som praktikens deltagare bär med sig från sina tidigare liv. I vårt fall vad eleverna bär med sig. Undervisningen i skolämnet idrott och hälsa kan ses som en verksamhet som bär på ett historiskt innehåll och en värdestruktur. Även vad som är bra och dåligt och hur det ska vara och inte vara i ämnet. Tidigare erfarenheter av en annan undervisning i idrott och hälsa (som till exempel en annan undervisningsform) eller andra idrottsliga aktiviteter (föreningsidrotter, lekar, raster, tidning, tv osv.) har i detta fall stor betydelse. Utgången av idrottsundervisningen är de beteende- och attitydmönster som kan observeras på lektioner. Resultatet av mötet med ämnets historia och vad som värdesätts i ämnet med de erfarenheter och kroppsliga dispositioner (vilket Bourdieu kallar för begreppet *habitus*) är det som eleverna bär med sig till lektionerna. Enligt Larsson m.fl. (2010) är *habitus* ett naturligt mönster som kan kopplas till kön eller flickors och pojkars villkor i idrott och hälsa. Elever betar sig på ett visst sätt i idrott och hälsa eftersom de känner sig bekväma med vissa beteenden och mindre bekväma med andra och de utvecklar ett tycke för olika idrottsaktiviteter (Larsson, Redelius & Fagrell, 2007).

Enligt Bourdieu (1999) kan *kapital* förstås som en individs resurser och kompetenser, som ger en möjlighet för att utöva makt och inflytande på fältet. Bourdieu använder begreppet *habitus* för att länka de två begreppen *fält* och kapital. *Habitus* kan ses som historiska praktiker som genom tid blivit ett naturligt förhållningssätt för individen. *Habitus* är en del av individen som den är omedveten om. Människan har formats av *habitus*. Vi är som vi är med hänsyn till varifrån vi kommer och hur vi är uppfostrade. Människans *habitus* skapar olika livsval som

leder oss in i olika livsstilsval. Fält menar Bourdieu är till exempel en grupp av människor som förenas genom ett gemensamt intresse. Positioner skapas genom interaktion mellan särskilda normer som är rådande inom ett fält, individens habitus och individens sociala, ekonomiska och kulturella kapital (Bourdieu, 1999).

Enligt Larsson m.fl. (2010) dominerar genusordningen undervisningen i idrott och hälsa. Genusordningen är sammanflätad med en heteronormativ ordning. Idrottens genusordning i idrottsundervisningen, med det manliga och maskulina som överordnat det kvinnliga och feminina har lett till att undervisningen sedan övergången från särundervisning till samundervisning kommit att domineras av fysisk prestation och tävling (Larsson m.fl. 2010).

Bourdieu (1999) beskriver något han kallar *den manliga dominansen*. Den manliga dominansen kan vara svår att upptäcka då vi är en produkt utav den. Även de olika dominansstrukturerna kan vara svåra att upptäcka i samhället eftersom de många gånger anses vara självklara. I dagens samhälle är det mannen som är normen. Människan uppfattar världen genom olika skillnader och det finns skillnader mellan män och kvinnor. Enligt Bourdieu (1999) finns det naturligtvis biologiska skillnader mellan könen. Han tolkar kön och genus som två olika uppdelningar. Könet anser han vara biologiskt medan genus är en social konstruktion. De båda begreppen existerar i relation till varandra. Det är relationen som gör män till män och kvinnor till kvinnor. Bourdieu (1999) kallar *manlighet* för ett rationellt begrepp som männen har konstruerat i rädsla mot det kvinnliga, framförallt det kvinnliga i mannen. Därför har vissa regler om kropparna införts, till exempel att kvinnan är mer undergiven i sin kroppshållning. Kvinnan ler, har en lägre blick och tar kortare steg till skillnad från männen. En kvinna som sitter ner med benen isär anses vara okvinnlig och vulgär. Familjen, skolan och omgivningen påverkar hur vi uppfostrar pojkar till män och flickor till kvinnor (Bourdieu, 1999).

4. Metod

För att uppfylla vårt syfte om vilken undervisningsform högstadieelever föredrar på idrottslektionerna delade vi ut enkäter. Insamling av data görs därför i en kvantitativ metod. Delar i vår enkät är dock kvalitativ då vi ställer två öppna frågor med utrymme för fri text. Vi betraktar att vi har gjort en kvalitativ studie då vi inte kan uppfylla alla kriterier för en kvantitativ studie. Enligt Hartman (2004) karakteriseras en kvantitativ undersökning av att man undersöker den numeriska relationen mellan två eller fler mätbara egenskaper. Detta kan ej uppfyllas då vi inte generaliserar. Anledningen till varför vi valt enkäter är för att nå ut till så många elever som möjligt. Vår ambition är återigen inte att generalisera och därmed är studien inte kvantitativ. All analys i denna studie är dessutom kvalitativ. Enligt Hartman (2004) innebär kvalitativa undersökningar att man försöker få en förståelse för livsvärlden hos en individ eller en grupp individer. Detta är precis vad vi gör i vår undersökning där vi försöker få en förståelse hos högstadieelever.

4.1. Det kvalitativa perspektivet

Vi har valt att göra en kvalitativ undersökning eftersom vi ville ta reda på vilken undervisningsform elever i högstadiet föredrar. Då vi undersöker vad ett stort antal elever tycker har vi valt att använda oss av enkäter som metod. Enligt Trost (2007) är enkäter ett mätinstrument som mäter känslor, beteende och åsikter. Vi valde att lämna ut 588 enkäter eftersom vi ville ha en hög tillförlitlighet och försöka få en förståelse om den livsvärld som individen eller individerna i en grupp lever i (Hartman, 2004).

När en kvalitativ undersökning genomförs är det forskarnas egna tolkningar och uppfattningar av informationen som står i förgrunden, till exempel tolkningen av sociala processer, motiv och sammanhang (Holme & Solvang, 1997). Styrkan i en kvalitativ undersökning är att forskningen visar en helhetsbild, vilket leder till en ökad förståelse av sociala processer och sammanhang (Backman, 2008).

4.2. Enkätundersökning

Vi valde att göra en enkätundersökning eftersom vi ville nå ut till en större grupp än vad som är möjligt med intervjuer. Vi studerar elevers åsikter om vilken undervisningsform de föredrar på idrottslektionerna. Enligt Trost (2007) är enkäter en lämplig metod om man vill undersöka ett flertal personer. Enkäter kan medföra att personer vågar svara sanningsenligt, för att personerna får vara anonyma (Gratton & Jones, 2004). Om personer är mer sanningsenliga ökar trovärdigheten i undersökningen för att validiteten ökar. Men det är även viktigt att enkäten är bra formulerad och anpassad till elever för att få så rättvisa svar som möjligt (Patel & Davidson, 2003).

Vi utformade vår enkät enligt Patel och Davidson (2003) rekommendationer (se Bilaga 1). På första sidan av enkäten gav vi elever information om vårt examensarbete och vad det är vi ska undersöka. Vi berättade för dem att deras svar skulle behandlas anonymt och vi hade även beskrivit definitioner av olika begrepp. De första frågorna i enkäten behandlade elevers bakgrundskaraktärer och efter det kom våra huvudsakliga frågor. Vi undvek långa, ledande och dubbla frågor (fler än en fråga åt gången). Frågorna var utformade så att de skulle vara lätta att förstå. Förutom våra två öppna frågor var vår enkät strukturerad (Patel & Davidsson, 2003), enkäten var utformad så att elever svarade på frågorna i samma ordningsföljd vilket innebär en hög grad av standardisering. Vi avslutade enkäten med att tacka eleverna för deras medverkan och skrev till sist ut våra namn samt Malmö högskola.

Vi har lämnat ut och fått tillbaka nästan sexhundra enkäter från fem skolor i sydvästra Skåne. Vi delade ut enkäterna till skolornas högstadiееlever. Vår enkät innehöll tolv frågor varav tio stängda och två öppna. De stängda frågorna är lättare att sammanställa och föra in i databaser, medan de öppna frågorna är svårare då elever gavs möjlighet att individuellt förklara hur de tolkar och känner angående undervisningsformerna. Enligt Trost (2007) måste forskarna förenkla elevers svar och sammanställa resultaten för att de senare ska kunna analyseras. Antalet frågor i enkäten kan vara avgörande för hur pålitlig undersökningen blir. Det är bättre att ha färre frågor som ger konkreta svar än för många frågor med slarviga svar. Enligt Patel och Davidson (2003) får respondenten inte tröttna när de fyller i enkäten. Vi försökte utforma enkla frågor för att få fram tydliga svar. Förhoppningsvis ger detta oss en bild av hur det ser ut i högstadieskolor i Sverige.

4.2.1. Enkätundersökningens styrkor och svagheter

Fördelarna vi såg med att endast använda oss av enkäter var att vi lättare kunde nå ut till en större population av högstadiel elever. Det går snabbare att nå ut till hundratals elever genom enkäter än vad det gör med intervjuer. Enkäter går dessutom snabbare att administrera än att göra ett tiotal intervjuer och allt efterarbete som det innebär. Enkäter medför ingen intervju effekt, det vill säga att det inte blir någon snedvridning av svaren. Intervjuaren kan inte själv visa vad den tycker i frågan eller ha en viss attityd i rösten (NE, (1) 2013). Enkäter kan lättare anpassas till respondenterna och när tidpunkt för ifyllandet ska ske.

Några svagheter som kan uppkomma vid enkäter i jämförelse med intervjuer kan dels vara att elever missuppfattar frågorna, dels att de inte ger sanningsenliga svar. Vi har därför försökt använda oss av ett lättare språk så att de ska förstå vad vi menar utan att behöva ställa frågor. I enkäten finns dessutom en förklaring av sam- och särundervisning och vad en kombination av båda innebär. Enkäters svagheter jämfört med intervjuer är bland annat att man inte kan hjälpa respondenterna i samma utsträckning. Till exempel när eleverna fyllde i enkäten fanns det lärare på plats som hjälpte till att svara på frågor. Vi vet därför inte om lärarna svarade på samma sätt som vi skulle ha svarat eleverna. Lärarna kanske var mer ledande i sina svar än vad vi hade varit. Vid användandet enkäter går det inte att ha uppföljningsfrågor. I en av våra öppna frågor har flertalet elever gett bra svar i just denna fråga, men det hade varit intressant att få en vidareutveckling av vissa svar. Följdfrågor hade kunnat vara relevanta för undersökningen. På tre skolor ville inte rektorerna att vi skulle medverka i enkätutdelningen, utan att lärarna skulle göra det vid klassråd eller under idrottsundervisning. Detta ledde till att eleverna inte fick exakt samma förutsättningar när de fyllde i enkäterna.

Vid en enkätundersökning sker undersökningen på en ytlig nivå och det går inte komma in på djupet i respondenternas svar. Om vissa elever anser att undersökningen är irrelevant kan de dessvärre ha svarat oseriöst i enkäten. Vi vet inte säkert vilka elever som har varit helt sanningsenliga och vilka som varit oseriösa. När enkäter används går det inte att samla in tilläggsinformation eller återkomma till vissa av respondenterna. Det finns då en risk att vi inte fick med all information som hade varit intressant för slutresultatet. När enkäter används kan interna bortfall ske, men även bortfall från elever som inte kommer till lektionen när enkäterna ska fyllas i.

4.3. Urval

Vi har delat ut våra enkäter till högstadiel elever på fem grundskolor i sydvästra Skåne. Vi har sammanlagt fått in 588 enkäter. Tre skolor har samundervisning som undervisningsform, en skola särundervisning och en skola har en kombination av sam- och särundervisning. Vi valde att lämna ut våra enkäter till högstadiel elever för att de följer samma kursplan och de erhåller betyg. Eftersom samtliga elever vi undersöker är under 18 år har vi frågat både rektorer och lärare för godkännande. När vi fick ett godkännande delade vi ut enkäterna. Urvalet vi använt oss av i studien är det icke-slumpmässiga bekvämlighetsurvalet. Det innebär att vi har delat ut våra enkäter till personer som finns nära tillhands, det vill säga elever på våra praktikskolor eller på skolor där vi har kontakter (Torst, 2007). Anledningen till detta är att andra skolor och rektorer inte ville delta i undersökningen. De ansåg att lärarna redan var överbelastade och att det skulle vara jobbigt om vi kom ut. Tack vare våra kontakter kunde vi dela ut enkäter till skolor som vanligtvis inte deltar i undersökningar. De flesta skolor tycker att det är extra jobb.

4.4. Analysförfarandet

Insamlade data (enkäter) fördes in i statistikprogrammet i persondatorer (SPSS). Det bygger på att stapla data och nummer i kolumner (Trost, 2007). Därefter analyserades och bearbetades data deskriptivt. Enligt Carter m.fl. (2011) är deskriptiv data den mest grundläggande formen av statistik. Deskriptiv statistik är viktigt för att sammanfatta ett datamaterial på ett överskådligt sätt, alltså att ge en överskådlig bild av datamaterialet och ge en så rättvis bild som möjligt (Carter m.fl., 2011). Vi har utifrån deskriptiv data valt att kvalitativt analysera samband mellan olika bakgrundsfaktorer som kön och undervisningsform. I denna analys har vi i huvudsak använt de valda teorierna som verktyg. Enligt Trost (2007) är det bra att föra in data i ett program om man använt sig av mer än 50 enkäter. Vi gav varje enkät/elev ett löpnummer för att det skulle vara lätt att gå tillbaka till och kolla ifyllda resultat. Varje fråga i enkäten är en variabel som har olika värden. När man för in personers svar gör man det med något som kallas för kodning. Man ger till exempel svarsalternativ ett en etta och så vidare för att underlätta ifyllandet. Det är praktiskt att koda enkäterna samtidigt som de ifylles i SPSS för att spara tid (Trost, 2007). Vi redovisar våra svar i olika tabeller och diagram där det går att se olika samband i en löpande text.

4.5. Metoddiskussion

Genom användandet av enbart enkäter kunde vi inte gå in på djupet i respondenternas svar. Det hade varit intressant att komplettera våra enkäter med intervjuer. Då hade vi kanske fått en större förståelse för elevernas svar. Ett annat alternativ hade varit att komplettera enkäterna med observationer. Om vi hade observerat idrottslektioner hade vi kunnat jämföra elevers svar med deras agerande på undervisningstimmarna och jämföra våra observationer med den tidigare forskning vi stött på. Då hade vi kanske kunnat ta reda på om det finns skillnader hur pojkar och flickor beter sig mot varandra och praktiskt agerar under idrottsundervisningen.

Samtliga enkäter lämnades ut under lektionstid. Vissa elever fyllde i enkäten i idrottshallen, andra i klassrum. Vi kunde här inte påverka var eleverna fyllde i enkäterna. Vi var glada att skolorna godkände enkäten och lät oss komma ut till dem. Eftersom eleverna fyllde i enkäten på olika platser och tidpunkter kan detta ha påverkat svaren. Vissa elever hade kanske mindre tid att fylla i enkäten medan andra hade längre. Vissa elever fyllde i den i början av lektionen, andra i slutet. Vi vet inte hur mycket det har påverkat undersökningen, men vi tror inte att det har gett alltför stora följder. Vi fick tråkigt nog en hel del bortfall i vissa frågor. Detta hade kanske kunnat motverkas om vi hade fått närvara under utlämningen. Vi hade då kunnat förklara frågorna bättre och varit tydligare. När vi nu i efterhand granskar enkäten är vi eniga om att vi hade kunnat omformulera enkäten. Vi hade bytt plats på vissa frågor och satt undersökningens viktigaste fråga ”vilken undervisningsform de föredrar” i slutet så att eleverna hade haft mer tid att reflektera över sitt slutgiltiga och för oss viktigaste svar. Dessutom hade vi omformulerat de två sista frågorna som handlade om hur mycket olika aktiviteter förekommer under idrotten. Av denna fråga fick vi inte fram några relevanta svar och vi hade problem att tolka frågorna i SPSS. Om vi istället hade gjort frågan mer lättanalyserad hade det varit intressant att se om den manliga dominansen stämmer in på idrottsundervisningen (Bourdieu, 1999).

4.6. Etik

Enligt Dimenäs (2010) är det vid en studie viktigt att ta hänsyn till de forskningsetiska principerna. Han beskriver dem enligt Vetenskapsrådet och de fyra huvudkraven är:

1. Informationskravet: Här måste forskarna informera forskningens syfte till dem som berör studien. Vi uppfyllde detta kravet då vi tog kontakt med rektorerna (visuellt, skriftligt eller muntligt). I vår enkät informerade vi syftet med enkäten och vad den skulle användas till.
2. Samtyckeskravet: Undersökningen ska vara frivillig och deltagarna ska själva få bestämma om de vill medverka eller ej. När vi själva delade ut enkäterna informerade vi att enkätstudien var frivillig, men att vi vore tacksamma vid deltagande och bad om sanningsenliga svar. På de tre skolor vi inte hade möjlighet att vara fysiskt närvarade meddelade vi rektorerna att det var frivilligt. Om elever ville avstå att fylla i enkäten hade de möjlighet att göra det.
3. Konfidentialitetskravet: Handlar om att deltagarna skall ges största möjliga konfidentialitet och att personnummer inte får komma ut till obehöriga. I enkäten står det skrivet att vi behandlar elevers information konfidentiellt. I enkäten går det endast att utläsa elevers kön och årskurs. Eleverna behövde inte skriva ut sina namn eller personnummer i enkäten. Ingen utomstående kommer ha tillgång till enkäterna.
4. Nyttjandekravet: Innebär att uppgifterna som är insamlade om enskilda personer endast får användas inom forskningen (Dimenäs, 2010). Detta meddelar vi i enkäten, att den endast kommer att användas i forskningssyfte.

I vår enkät framgår syftet med undersökningen och vi informerar att svaren kommer behandlas anonymt. Vi samlar inte in några personuppgifter och som utomstående går det inte att ta reda på vilken skola enkäterna tillhör. Skolorna kommer att få ta del av undersökningens resultat när examensarbetet är färdigt. Vi kommer att skicka ut en kopia av examensarbetet till rektorerna på skolorna så att de sedan kan disponera ut materialet till idrottslärarna. Som vi nämnt tidigare bad vi både rektorer och lärare om godkännande att få lämna ut enkäten. De hade då även möjlighet att granska enkäten. Om vi hade blivit nekade i detta skede hade vi fått vända oss till samtliga föräldrar för godkännande och i värsta fall fått vända oss till en annan skola.

5. Resultat

I den här delen kommer vi att redovisa resultatet från våra enkäter. Undersökningsgruppen var elever från årskurs sju, åtta och nio från fem skolor i sydvästra Skåne. I vår enkätstudie deltog totalt 588 elever, varav 323 pojkar och 265 flickor. Av samtliga elever hade 376 samundervisning, 156 elever särundervisning och 56 elever en kombination av sam- och särundervisning. Enkätundersökningen syftar till att undersöka vilken undervisningsform elever föredrar under idrottsundervisningen. När vi bearbetade resultaten i SPSS letade vi efter en signifikant nivå på $p < 0,05$ för att se om det var någon fråga som gav signifikanta svar. Om man använder 0,05 är det en sannolikhet på 95 % att det man tagit fram stämmer. Det finns då en risk på 5 % att det man påvisat inte stämmer (Wahlgren, 2012). Vi kommer endast att redovisa signifikanta svar förutom ett undantag (då följdfrågan gav intressanta svar). I samtliga diagram har vi avrundat procenttalen till heltal.

I enkäten ställde vi frågan ”Tror du att ditt deltagande under idrottsundervisningen påverkas av undervisningsformen?”. Elevernas svar i denna fråga var spridda på våra tre alternativ: ja, nej och kanske. Vi kunde därför inte hitta någon signifikans i denna fråga. Vi fick dock många intressanta och relevanta svar i följdfrågan (Motivera ditt svar). I denna öppna fråga valde vi att summera elevernas skriftliga svar nedan:

Det vi kunde utläsa av denna öppna fråga är att inga pojkar känner sig sämre eller underlägsna det motsatta könet. Flertalet pojkar skriver att man måste kunna samarbeta och respektera varandra. En pojke i årskurs 8 som har samundervisning tror (som många andra pojkar från samma undervisningsform) inte att hans deltagande påverkas av undervisningsformen och skrev:

”Jag skulle tycka det var fel att ha särundervisning. Det är bra att vi har samundervisning för ingen ska bli särbehandlad på grund av könet”.

Pojkarna är mycket mer positiva i sina svar och belyser att jämställdhet är viktigt, medan många flickor skriver att de inte vågar ta för sig på lektionerna när de är tillsammans med pojkar. En flicka i årskurs 9 som har samundervisning tror att hennes deltagande påverkas av undervisningsformen och skrev:

”Därför killarna tror de är bättre än tjejerna på allt, vilket de säger högt. Det gör att vi tjejer känner oss underlägsna”.

En annan flicka i årskurs 8 som har en kombination av de båda undervisningsformerna tror att hennes deltagande påverkas av undervisningsformen och skrev:

”Hade man haft särundervisning hade det vart skönare. Alltså då hade vi tjejer rört oss mer fritt. Det känns jobbigt när killarna är med. Ex. då hade man inte behövt dra ner tröjan varje 2 minuter”.

Flickorna tycker att pojkarna tar väldigt stor plats. Många flickor skriver att de skulle våga mycket mer på idrottslektionen och vara mer säkra på sig själva om pojkarna inte var med. En flicka i årskurs 8 som har särundervisning tror att hennes deltagande påverkas av undervisningsformen och skrev:

”Jag blir nog lite tuffare om det bara är tjejer eftersom det kan vara pinsamt om killar är med. Men jag hade nog utvecklats mer om det hade varit samundervisning, eftersom killar är lite bättre”.

Det fanns dock ett fåtal flickor som ansåg att särundervisning drog ner på tempot. En flicka i årskurs 9 som har särundervisning tror att hennes deltagande påverkas av undervisningsformen och skrev:

”Tråkigare med bara tjejer. Blir inte jobbigt nog. Försöker men det går inte att röra sig mycket med bara tjejidrott”.

Några pojkar svarade att det hade varit bättre idrottslektioner om de bara var pojkar ibland och det finns några få flickor som förespråkar samundervisning för att det leder till gemenskap. Till exempel skriver en pojke i årskurs 8 som har samundervisning och som kanske tror att hans deltagande påverkas av undervisningsformen att:

”Vissa kanske inte riktigt vågar köra fullt ut om man är med motsatta kön. Men samtidigt kan det bli bättre gemenskap med samundervisning”.

En annan pojke i årskurs 8 som har särundervisning tror att hans deltagande påverkas av undervisningsformen och skrev:

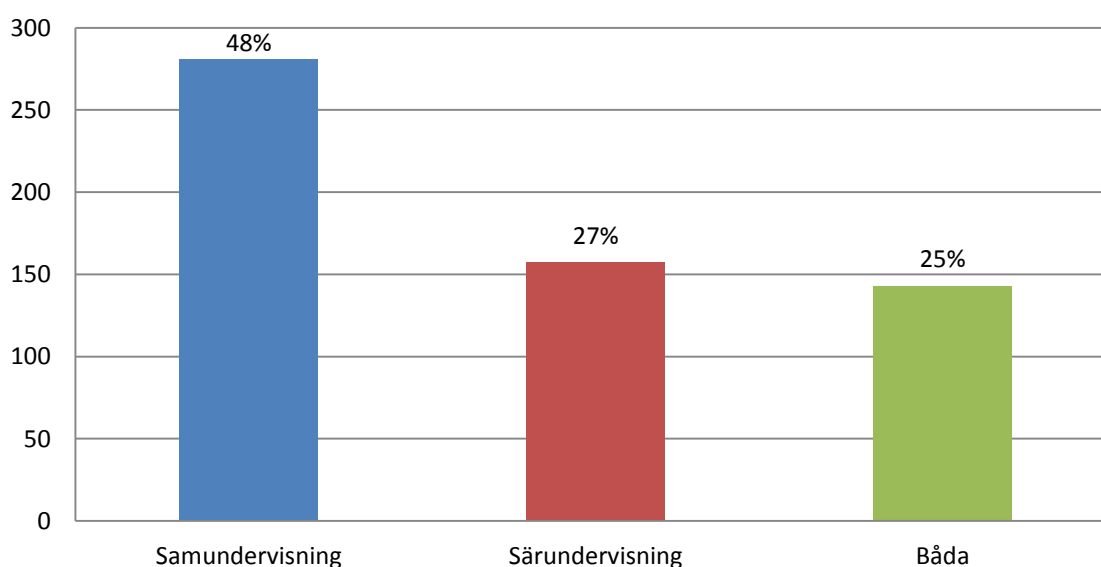
”Jag känner att det blir mer jämlikt och ett jämt tempo. Speciellt för tjejerna som kanske inte vågar vara med om det är mycket killar som kritiserar”.

Tabell 1. Elevers nuvarande undervisningsform förklarad i procent.

Samundervisning	64 %
Särundervisning	27 %
Kombination av båda	9 %

I tabellen ovan visas fördelningen av de tillfrågade elevernas nuvarande undervisningsform. Som går att avläsa har en majoritet av eleverna samundervisning (64 %). Lite mer än en 1/4 (27 %) har särundervisning och endast 9 % har en kombination av de båda undervisningsformerna.

Vilken undervisningsform elever föredrar

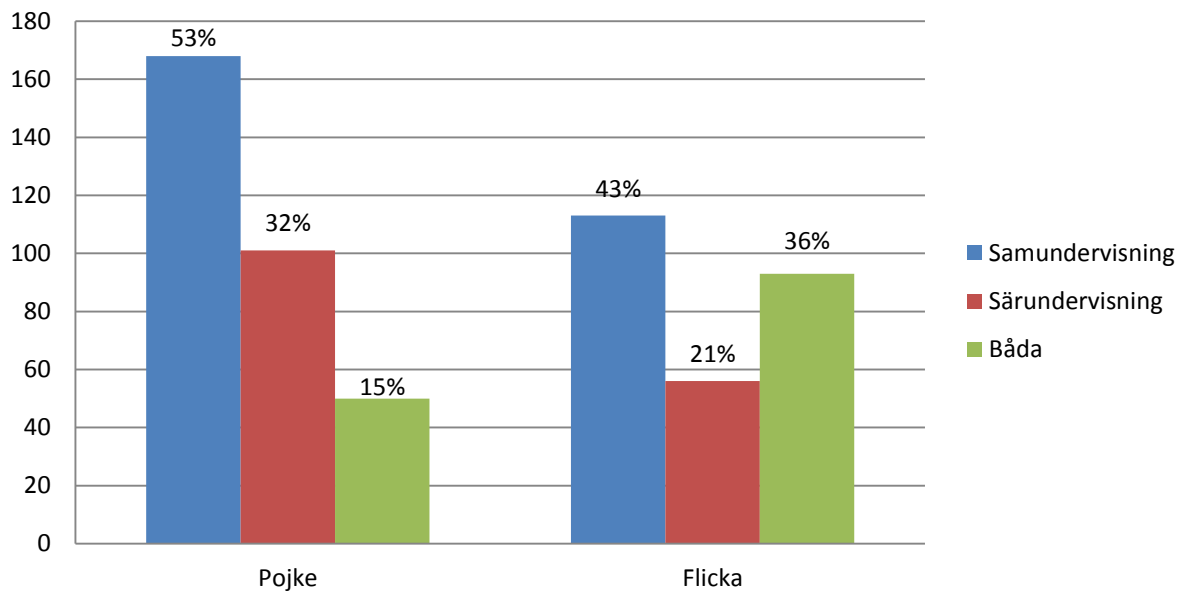
Figur 2.1. Visar vilken undervisningsform våra tillfrågade elever föredrar. Resultatet bortser från deras nuvarande undervisningsform.

I resultatet ovan kan vi se att 48 % (nästan hälften) av alla elever som blivit tillfrågade önskar samundervisning som undervisningsform. 27 % hade föredragit särundervisning tätt följt av en kombination av båda på 25 %.

Intressant att utläsa från resultatet är att särundervisning har fått 27 % av elevernas röster som val av undervisningsform och att just 27 % har särundervisning (se tabell 1), det är varken en ökning eller en minskning i procentenheter. Samundervisning som undervisningsform har minskat med 16 procentenheter. 64 % av de tillfrågande eleverna hade samundervisning men endast 48 % av eleverna önskar det som undervisningsform. Undervisningsformen ”en kombination av båda” har ökat med 16 procentenheter, från att endast 9 % av de tillfrågade

eleverna har det till att 25 % av alla elever vill ha det som undervisningsform. Vi kan utläsa att valet av en kombination av både sam- och särundervisning som undervisningsform är den enda undervisningsformen som ökat i procentenheter.

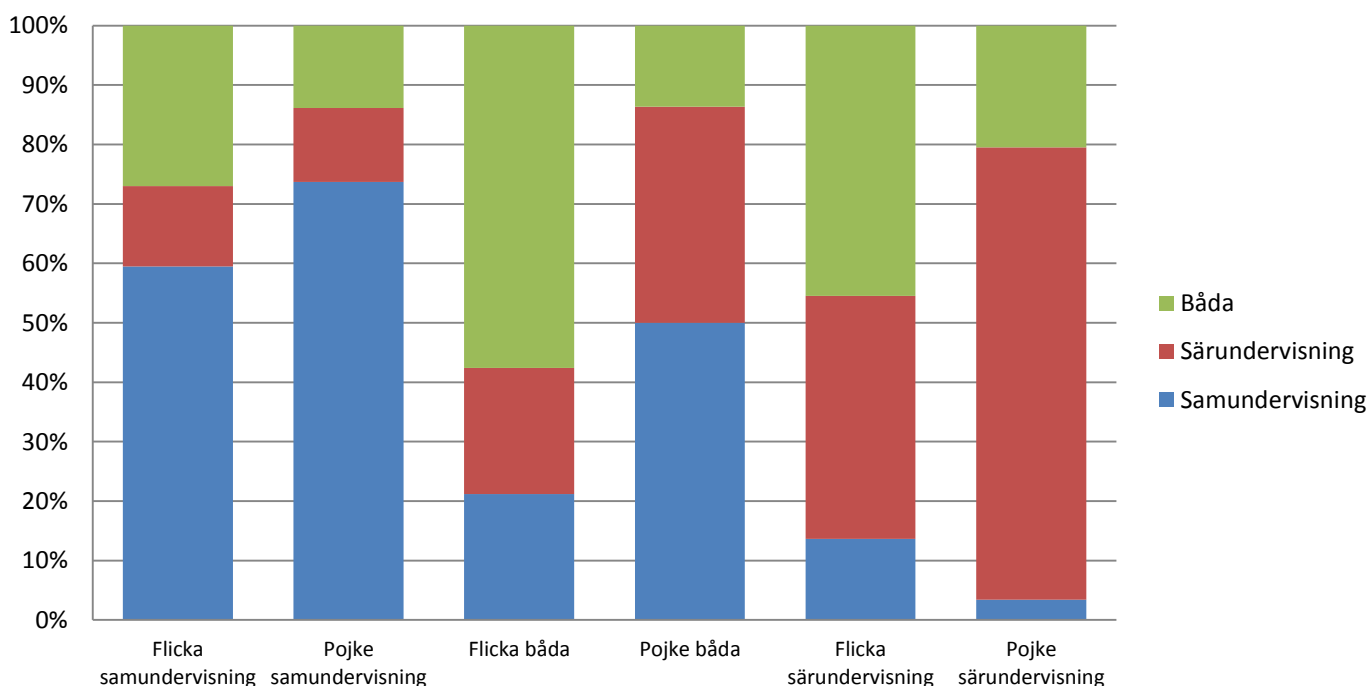
Vilken undervisningsform pojkar och flickor föredrar

Figur 2.2. Visar vilken undervisningsform våra tillfrågade pojkar och flickor föredrar. Resultatet bortser från deras nuvarande undervisningsform.

Majoriteten av pojkarna (53 %) vill ha samundervisning, precis som störst andel flickor (43 %). 32 % av pojkarna vill ha särundervisning, men endast 21 % av flickorna. Däremot vill så mycket som 36 % av flickorna ha en kombination av de båda undervisningsformerna. Endast 15 % av pojkarna föredrar en kombination av båda.

Vilken undervisningsform flickor och pojkar från de olika formerna föredrar

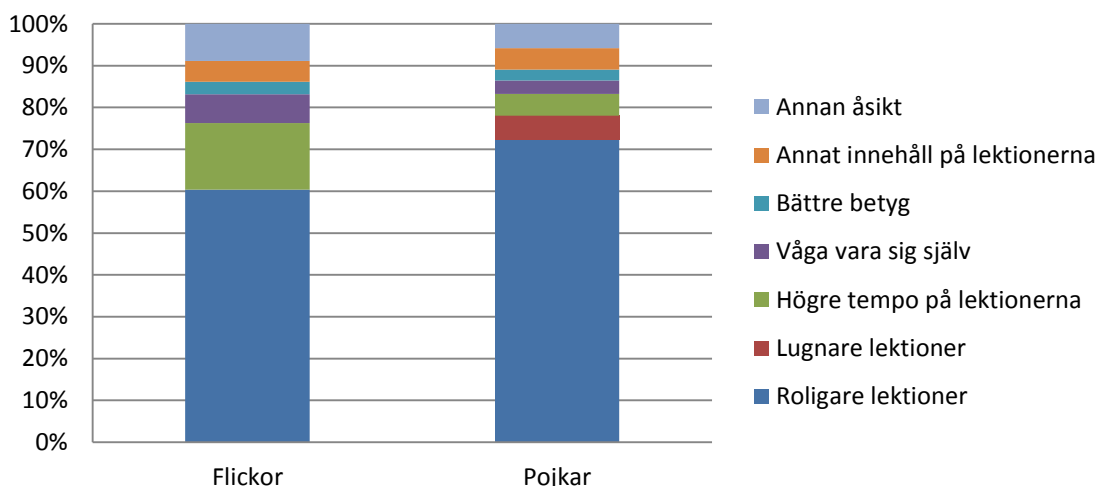

Figur 2.3. Visar vilken undervisningsform våra tillfrågade flickor och pojkar från respektive undervisningsform föredrar.

Resultatet vi fick fram är att 74 % av pojkarna med en bakgrund av samundervisning vill ha samma undervisningsform. Av pojkarna som har erfarenhet av båda undervisningsformerna var det 50 % som vill ha samundervisning. 76 % av pojkarna med särundervisning vill fortsätta med särundervisning. Av diagrammet går det att avläsa att så mycket som 36 % av pojkarna med en kombination av båda vill ha särundervisning, men endast 12 % av dem från samundervisning vill ha särundervisning. Endast 3 % av pojkarna med särundervisning vill ha samundervisning, medan 21 % vill ha en kombination av båda.

60 % av flickorna med samundervisning vill fortsätta med samma undervisningsform, medan hos flickorna med en kombination av båda vill endast 21 % ha samundervisning. 57 % av flickorna från båda vill fortsätta med denna undervisningsform, medan endast 27 % av de från samundervisning vill ha en kombination av båda. Hos flickorna med särundervisning vill 46 % ha en kombination av båda, 41 % vill fortsätta med särundervisning och 14 % vill ha samundervisning.

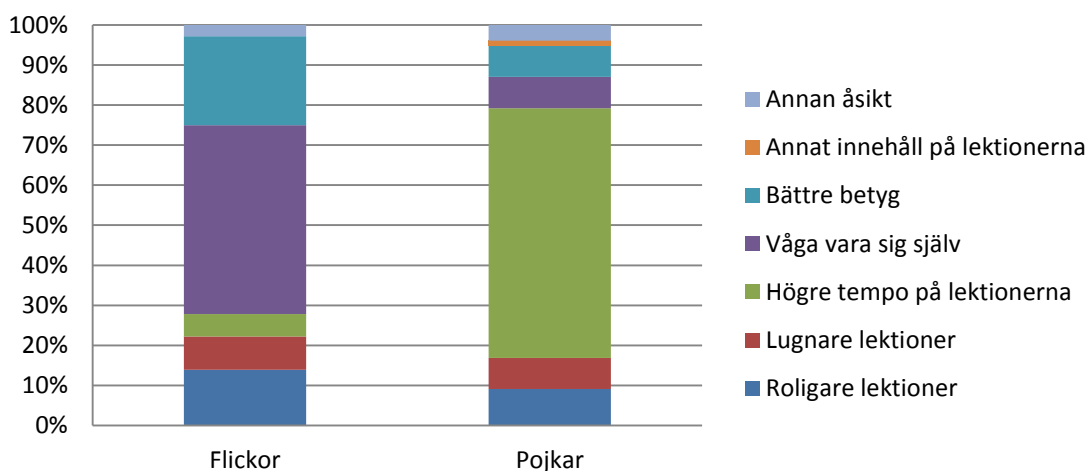
Varför flickor och pojkar föredrar samundervisning

Figur 2.4. Visar vad det finns för skäl till att våra tillfrågade flickor och pojkar har valt samundervisning. Resultatet bortser från deras nuvarande undervisningsform.

Resultatet enligt figuren ovan visar att en majoritet av eleverna vill ha samundervisning för att de tror att samundervisning ger roligare lektioner (72 % pojkar, 60 % flickor). 16 % av flickorna anser att samundervisning ger ett högre tempo på lektionerna, medan 6 % av pojkarna svarar att samundervisning ger lugnare lektioner (något som ingen av flickorna har svarat).

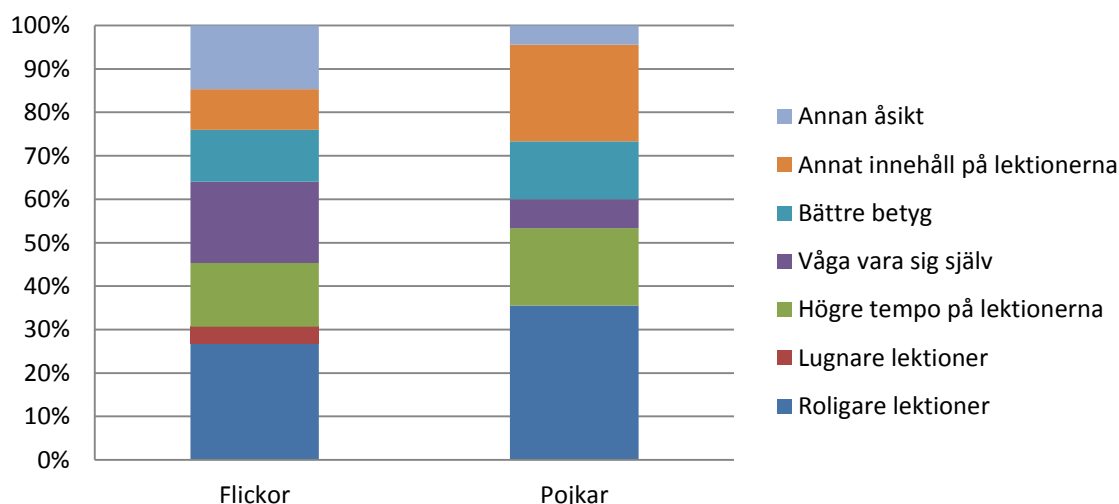
Varför flickor och pojkar föredrar särundervisning

Figur 2.5. Visar vad det finns för skäl till att våra tillfrågade pojkar och flickor har valt särundervisning. Resultatet bortser från deras nuvarande undervisningsform.

I resultatet (figur 2.5) för de elever som valt särundervisning finns vissa skillnader mellan pojkar och flickors svar. De båda könen har valt de flesta svarsalternativen, men med en viss åtskillnad. Majoriteten av pojkarna (62 %) svarar att särundervisning ger ett högre tempo på lektionerna, medan störst andel flickor (47 %) väljer alternativet våga vara sig själv. Intressant att nämna är att endast 6 % av flickorna har svarat att särundervisning ger ett högre tempo på lektionerna och svarsalternativet ”våga vara sig själv” har endast 8 % av pojkarna valt. Flickorna och pojkarna är ganska eniga i svaren om att särundervisning ger lugnare lektioner och roligare lektioner. Dock har näst störst antal flickor (22 %) valt alternativet ”bättre betyg”, jämfört med pojkarna (8 %).

Varför flickor och pojkar föredrar en kombination av båda

Figur 2.6. Visar vad det finns för skäl till att våra tillfrågade flickor och pojkar har valt en kombination av båda. Resultatet bortser från deras nuvarande undervisningsform.

I diagrammet ovan går det att avläsa att en stor andel av de pojkar som vill ha en kombination av båda undervisningsformerna vill detta på grund av att det skulle ge roligare lektioner (36 %). Så mycket som 22 % av dem tror att en kombination av båda ger annat innehåll på lektionerna. Flickornas resultat är mer jämt fördelat mellan de olika svarsalternativen, men flest svar fick ”roligare lektioner” (27 %), tätt följt av ”våga vara sig själv” (19 %) och flickorna är ensamma med att välja alternativet ”lugnare lektioner” (4 %).

Som ni kan avläsa i figur 3-5 ovan existerar även svarsalternativet ”annan åsikt”, där eleverna själv kunde ge ett skriftligt svar. Det var totalt 7 % av eleverna som valde detta alternativ. Nedan presenterar vi några intressanta svar:

Sammanfattningsvis av elevernas skriftliga svar i ”annan åsikt” kan vi tolka att pojkarna i den lägre årskursen (7:an) samt pojkar från särundervisning som önskar särundervisning gör det för att de tänker på prestation och träning. Pojkarna från årskurs 8 och 9 som har en kombination eller samundervisning anser att särundervisning leder till diskriminering och att samundervisning borde förekomma för att det utvecklar samarbete mellan könen. En pojke i årskurs 7 med samundervisning önskar särundervisning i skolan för att:

”Det är jobbigare och man får träna”.

En pojke i årskurs 8 med samundervisning önskar samundervisning i skolan för att:

”Jag tycker att det vore könsdiskriminering att ha särundervisning”.

En annan pojke i årskurs 8 med sam- och särundervisning önskar samundervisning i skolan för att:

”Man ska kunna samarbeta med alla”.

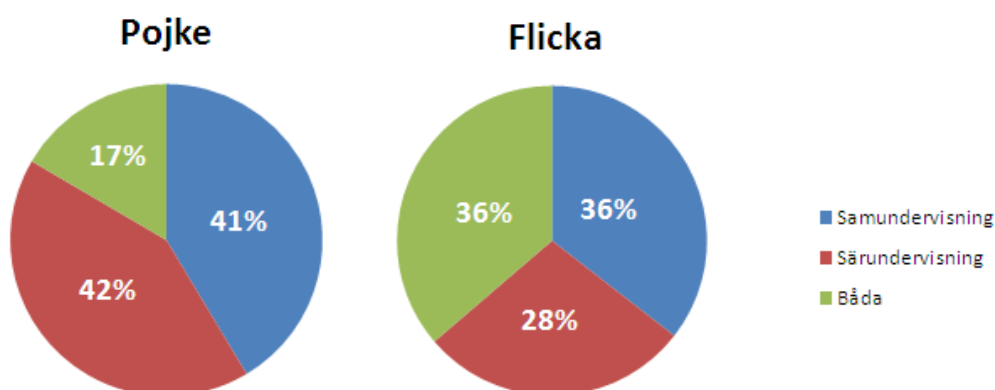
Nämnvärt är att några av de flickor som önskar samundervisning eller en kombination av båda skriver att de måste lära sig att handskas med hårt spel och negativa kommentarer från pojkar. Till exempel skriver en flicka i årskurs 8 som har samundervisning och som önskar samma undervisningsform att:

”Man borde lära sig att ta för sig även fast vissa killar boxar en i bröstet för lärarna gör ju ändå inget åt det”.

En annan flicka i årskurs 8 som har särundervisning och som vill fortsätta med samma undervisningsform skriver:

”Jag får större chans att visa vad jag kan”.

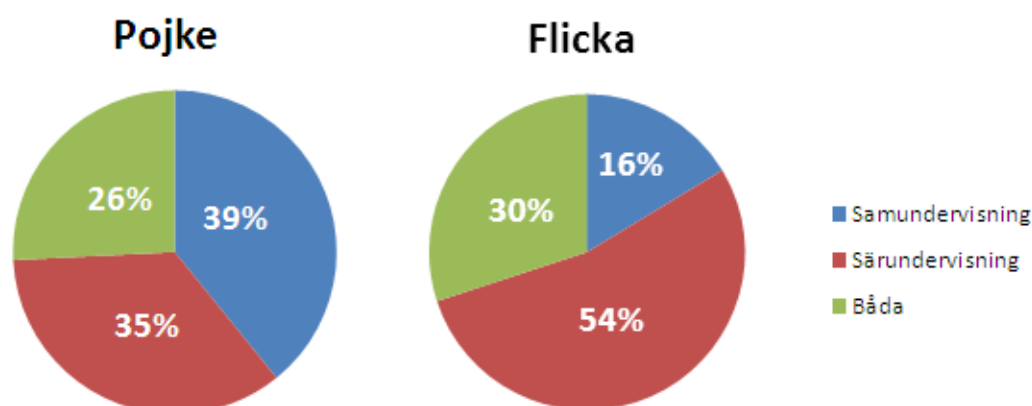
Vilken undervisningsform pojkar och flickor tror att de utvecklar störst kunskaper i

Figur 2.7. Visar vilken undervisningsform våra tillfrågade pojkar och flickor tror att de utvecklar störst kunskaper i. Resultatet bortser från deras nuvarande undervisningsform.

Resultatet i figuren ovan visar att det finns ett jämt resultat mellan pojkarnas svar angående var de tror att de utvecklar störst kunskaper, särundervisning (42 %) och samundervisning (41 %). Bland flickorna finns det ett jämt resultat mellan samundervisning (36 %) och en kombination av båda (36 %). 28 % av flickorna tror att särundervisning hade varit bäst och 17 % av pojkarna tror att en kombination av båda utvecklar störst kunskaper.

Vilken undervisningsform pojkar och flickor tror att de får bäst betyg i

Figur 2.8. Visar vilken undervisningsform våra tillfrågade pojkar och flickor tror att de får bäst betyg i. Resultatet bortser från deras nuvarande undervisningsform.

Resultatet enligt cirkeldiagrammen ovan visar att 39 % av pojkarna tror att de får bäst betyg i samundervisning, medan endast 16 % av flickorna tror det. En majoritet av flickorna (54 %) tror istället att de hade fått bättre betyg i särundervisning. 26 % pojkar respektive 30 % flickor anser att en kombination av båda är den undervisning som hade gett dem bäst betyg.

I enkätens två sista frågor ”Vilken av följande aktiviteter förekommer mest under idrottsundervisningen?” och ”Skulle du vilja ha mer av något av ovanstående alternativ under idrottsundervisningen? Vilket?”, kunde vi inte hitta någon signifikans. Dessa frågor gav oss inga relevanta svar för vår undersökning. Därför väljer vi att inte presentera dem.

6. Analys och diskussion

Syftet med denna studie var att ur ett genusperspektiv ta reda på vilken undervisningsform elever föredrar i idrott och hälsa och om elevernas val påverkas av deras nuvarande undervisningsform.

När vi bad elever i vår studie att motivera sina svar ”om de tror att deras deltagande under idrottslektionerna påverkas av undervisningsformen” kan vi utifrån resultaten utläsa att flertalet pojkar från samundervisning inte tror att deras idrottsundervisning påverkas av undervisningsformen. Flertalet pojkar från samundervisning tycker att alla (pojke som flicka) ska kunna idrotta tillsammans på lika villkor. De belyste jämställdhet och att samundervisning skapar gemenskap. Enligt Bourdieu bär eleverna med sig erfarenheter från sina tidigare liv till idrottslektionerna. Några elever har erfarenheter från föreningsidrotten, medan andra endast har idrottserfarenheter från skolidrotten. Detta gör att elever värdesätter olika moment i undervisningen. De elever som deltar i någon form av föreningsidrott har erfarenheter därifrån och föredrar därför liknande typer av aktiviteter under skolidrotten (Larsson m.fl. 2010).

Ett flertal pojkar från särundervisning tycker dock att deras undervisning leder till tuffare spel och ett fåtal pojkar motiverar sina svar med att det gynnar flickor att få vara själva, för då vågar flickor mer. Många pojkar anser att de får ett högre tempo om de har könsuppdelad idrott. Flickor från de samtliga undervisningsformerna, men flest antal från särundervisning tycker inte att de vågar ta för sig på idrotten när pojkar är med. Detta tolkar vi som ett utslag av den manliga dominansens existens i samhället (Bourdieu, 1999). Att samhället har skapat en könsuppdelning där män och kvinnor tilldelas förutbestämde roller. Kvinnor och flickor ska enligt denna dominans underkasta sig mannen. Den maktrelation som finns i våra olika institutioner är så självklar att den inte syns (Bourdieu, 1999). Derry och Phillips (2004) skriver att pojkar gynnas mer av samundervisning än flickor rent sportsligt. Flickor har därför större chans att delta i lagidrotter i särundervisning. Hannon och Ratliffe (2007) tror att även särundervisning har sina fördelar, men menar att samundervisning lär elever så mycket mer än bara det sportsliga. Samundervisning lär dem att respektera människors olikheter och att det förstärker gemenskapen. Hannon och Ratliffe (2007) tror att en kombination av undervisningsformerna är det bästa för båda könen.

Utifrån våra resultat kan vi utläsa att elever fördrar samundervisning som undervisningsform och det är också den vanligast förekommande undervisningsformen i Sverige (Larsson m.fl. 2010). Dessutom har majoriteten av eleverna i vår studie samundervisning i skolan. Något som är intressant med resultatet är att valet av samundervisning som undervisningsform minskade med 16 procentenheter om vi jämför med hur många elever som har denna undervisningsform. Vi tolkar elevers resultat som att det finns en nyfikenhet eller ett missnöje bland elever att endast ha samundervisning under idrotten. Enligt Larsson m.fl. (2010) pratar Bourdieu om habitus, fält och kapital. Att elevers tidigare erfarenheter både i och utanför skolan påverkar olika beteenden och attityder till aktiviteter. Beroende på om elever känner sig bekväma eller obekväma med en viss undervisningsform utvecklar de antagligen en positiv eller en negativ tanke om undervisningsformen de har (Larsson m.fl. 2010). En kombination av de båda undervisningsformerna var den enda undervisningsform som ökade i procentenheter. Precis som vi nämnt ovan tar pojkar och flickor med sig olika habitus till undervisningen. Utifrån vårt resultat tolkar vi detta som att elever hade uppskattat att vara tillsammans ibland och att ibland vara uppdelade i separata grupper efter kön.

Enligt våra resultat vill flickor ha idrott med pojkar i form av samundervisning eller en kombination av de båda undervisningsformerna. Däremot vill mer än hälften av pojkarna ha samundervisning och nästan 1/3 vill ha särundervisning. Vi kan alltså utläsa att pojkar antingen vill ha samundervisning eller särundervisning. När vi går vidare och avläser vilken undervisningsform elever tror att de utvecklar störst kunskaper i fick vi ett liknade resultat som ovan. Flickor tror att de utvecklar störst kunskaper i samundervisning och i en kombination av de båda undervisningsformerna, medan pojkar tror de utvecklar störst kunskaper i sam- och särundervisning. När vi vidare undersöker resultatet i frågan om vilken undervisningsform elever tror att de erhåller bäst betyg i, skiljer sig svaren med de två föregående frågorna. Majoriteten av flickorna tror att särundervisning ger dem bäst betyg och minst andel flickor tror att samundervisning ger dem bäst betyg. Pojkarna ger här liknande svar som i den föregående frågan och tror att de skulle få bäst betyg i samundervisning och särundervisning. Här tror flest antal pojkar att de får bäst betyg i samundervisning. Utifrån dessa tre frågor kan vi dra slutsatsen att störst andel pojkar föredrar, utvecklar störst kunskaper och tror att de får bäst betyg i samundervisning, medan flest antal flickor föredrar samundervisning och tror att de utvecklar störst kunskaper i både samundervisning och en kombination av båda. Dock tror en majoritet av flickorna att de får bäst betyg i särundervisning. Bourdieu (1999) beskriver detta när han pratar om dominansstrukturerna

som skapats över en lång tid. Enligt den manliga dominansen ska kvinnor och flickor underkasta sig männen och arbeta i det tysta. Män har rätt att tilldela kvinnor uppgifter och sedan klandra kvinnorna vid misslyckande. Detta är också vad vissa flickor har skrivit i de öppna frågorna. Att som flicka måste man lära sig att ta för sig trots att pojkar boxar en i bröstet, för att läraren ändå inte gör något åt det. Enligt en flicka i undersökningen tror pojkar att de är bäst och säger detta högt vilket gör att flickor känner sig underlägsna på idrottslektionerna. Pojkar däremot, skriver att de inte kan gå fullt ut och ta för sig när flickor är med på idrotten.

Som vi nämnde ovan tror majoriteten av flickorna att särundervisning ger dem bäst betyg och minst andel flickor tror att samundervisning ger dem bäst betyg. Rätt många flickor har även svarat att de vill ha särundervisning för att det skulle ge dem bättre betyg (22 %) av de sju olika svarsalternativen. Enligt skolverket (2010) är dessutom idrott och hälsa det enda ämnet i grundskolan där pojkar har bättre betyg än flickor. Detta kan bero på att dagens idrottsundervisning är utformad för pojkar. Detta stämmer överens med många av de skriftliga svar vi fått in från de öppna frågorna, där flertalet flickor yttrat att inte kan ta för sig i samundervisning och att de får synas betydligt mer under särundervisning. Vi tolkar detta som att flickor inte känner att de får visa vad de går för i samundervisning och att de har en större chans att ta för sig och visa vad de kan när de har särundervisning, som kan leda till ett bättre betyg i slutändan. Enligt Hannon och Ratliffe (2007) tyder deras studie på att lärarna har en högre frekvens av verbal kommunikation med flickorna när idrotten är uppdelad efter kön. Enligt dem skulle flickor ha större möjligheter att delta i idrott vid särundervisning. Särundervisning ger en mer jämlik fördelning att delta i olika aktiviteter för flickor och pojkar. Men Hannon och Ratliffe (2007) tror ändå att det finns fördelar med samundervisning, men att det är främst flickor som är atletiskt duktiga som gynnas av samundervisning.

Angående vilken undervisningsform elever föredrar kan vi inte hitta något tydligt stöd för att elevers nuvarande undervisningsform spelar någon roll i frågan. Elever som har samundervisning och pojkar som har en kombination av båda fördrar samundervisning, medan flickor som har särundervisning och flickor som har en kombination av båda föredrar en kombination av undervisningsformerna. Pojkar med särundervisning föredrar dock särundervisning. Majoriteten av både pojkar och flickor i studien valde samundervisning för att de tror att denna undervisningsform ger roligare lektioner. Det näst vanligaste alternativet för flickor var att samundervisning skulle ge ett högre tempo på lektionerna, medan det för pojkar var alternativet ”lugnare lektioner”. Majoriteten av de pojkar som valde

särundervisning valde denna undervisningsform för att få ett högre tempo på lektionerna, medan störst andel flickor valde särundervisning för att kunna vara sig själva. Vid särundervisning verkar det som att flickor känner att de kan vara sig själva, medan pojkar verkar anse att särundervisning ger ett högre tempo på lektionerna. Utifrån resultatet från de elever som valt en kombination av båda kunde vi utläsa en mer jämn fördelning mellan de olika svarsalternativen. Flest antal elever vill ha en kombination av båda för att det skulle ge roligare lektioner.

Med utgångspunkt från resultaten tror vi att det hade varit fördelaktigt för vår undersökning om vi hade tagit bort svarsalternativet ”båda” (en kombination av båda) i samtliga frågor (förutom i frågan om vilken undervisningsform eleverna har). Utan detta svarsalternativ kanske vi hade kunnat få ett resultat som är lättare att tolka. Vi kan nämligen tolka valet av en kombination av de båda undervisningsformerna på lite olika sätt. Flickor som till exempel har samundervisning kanske väljer båda för att de ska få chansen att våga vara sig själva och flickor från särundervisning kanske vill ha chansen att få ett högre tempo på idrotten vid idrottstillfällen med pojkar. Tvärtom för pojkar. Dock kan det faktum att elever gav så spridda resultat även innebära att en kombination av båda inkluderar de flesta svarsalternativen, att de flesta elever tycker att en kombination av båda undervisningsformerna inkluderar det mesta (roligare-, lugnare-, högre tempo på lektioner, bättre betyg, annat innehåll på lektionerna) och därmed uppfyller de flesta elevers förväntningar och önskningar om ämnet.

När vi jämför pojkar och flickors svar angående vilken undervisningsform de vill ha och tittar på varför resultaten skiljer sig finner vi några intressanta förhållanden. Vi tycker att det är intressant att pojkar som valt särundervisning gör det för att få ett högre tempo, medan flickor vill ha särundervisning för att våga vara sig själva. Precis som vi nämnt tidigare tolkar vi detta som att pojkar från särundervisning påverkas av den manliga dominansen. Denna dominans förklaras med att det finns skillnader mellan könen. Att kroppsliga skillnader mellan könen rättfärdigar den sociala skillnaden mellan genus och den kroppsliga arbetsfördelningen (Bourdieu, 1999).

Utifrån resultaten ovan kan vi utläsa att pojkar vill ha särundervisning för att det skulle ge ett högre tempo på lektionerna, medan flickor vill ha denna undervisningsform för att våga vara sig själva. När vi jämför detta resultat med anledningen till varför elever vill ha samundervisning kan vi avläsa att en majoritet av elever vill ha samundervisning för att det ger roligare lektioner. Vi kan tolka detta resultat som att både flickor och pojkar offerar sig på

olika sätt för att ha idrott tillsammans. Flickor offerar sig för att ha roligt tillsammans med pojkar istället för att få ett bättre betyg i särundervisning. Medan pojkar istället offerar ett högre tempo på lektionerna vid särundervisning för att ha roligt med flickor. Tydligt finns det en lockelse att ha idrott tillsammans för att det ger roligare lektioner.

Baserat på Derry och Phillips forskning från 2004 kan det vara fördelaktigt för idrottsundervisningen att införa viss särundervisning, då det kan möta allas individuella behov. Det finns en möjlighet att både pojkar och flickor skulle få det bättre. Forskarna tycker att elever ska få en chans att välja vad de vill ha för undervisning. Tonåringar brottas redan med många problem bara av att växa upp som kanske hade kunnat underlättas med särundervisning (Derry & Phillips, 2004).

7. Slutsats

Syftet med denna studie var att ur ett genusperspektiv ta reda på vilken undervisningsform elever föredrar i idrott och hälsa och om elevers val påverkas av deras nuvarande undervisningsform. Slutsatsen från vårt resultat är att procentuellt fler elever vill ha en kombination av de båda undervisningsformerna på sina idrottslektioner (om vi jämför med elevers nuvarande undervisningsform). Procentuellt minskade valet av samundervisning hos elever och valet av särundervisning varken ökade eller minskade hos de tillfrågade eleverna.

Utifrån resultatet kan vi inte dra slutsatsen att elevers bakgrund spelar någon roll angående deras val av undervisningsform. Vi delade in elever i grupper efter kön och nuvarande undervisningsform (se figur 2.3) och det vi kunde utläsa av resultatet är att tre grupper valt den undervisningsform de i nuläget har, medan tre grupper valde en annan undervisningsform.

Flickor och pojkar som önskar samundervisning som undervisningsform anser att samundervisning ger roligare lektioner. Av de pojkar som vill ha särundervisning valde de flesta att särundervisning ger ett högre tempo på lektionerna. Flickor ville ha särundervisning för att våga vara sig själva. Pojkar och flickor som vill ha en kombination av båda som undervisningsform har väldigt spridda svar till varför de valt båda, men alternativet som fick flest svar var roligare lektioner.

Elevers val av undervisningsform och vilken undervisningsform elever tror att de utvecklar störst kunskaper i har fått liknande svar. Den undervisningsform som elever föredrar att ha på idrottsundervisningen är också oftast den form som elever tror att de utvecklar störst kunskaper i. Pojkar föredrar, tror att de utvecklar störst kunskaper och att de får bäst betyg i samundervisning, medan flickor bryter från sina föregående svar och tror att särundervisning ger dem bäst betyg.

7.1. Vidare forskning

Det hade varit intressant att följa upp vårt arbete med elevernas idrottslärare på skolorna. Detta för att se om elever och lärare har samma bild av undervisningsformerna i idrott och hälsa. Det hade varit intressant att ta redan på hur lärarna ser på idrott och hälsa ur ett genusperspektiv och hur de jobbar för att främja likabehandling av könen. Vi fick olika svar på våra enkäter av elever som har sam- och särundervisning och därför tror vi att det hade varit intressant att jämföra elevers resultat från sam- och särundervisning med kvalitativa intervjuer. Vi ställer oss frågan; Hur kan elever ha så olika syn på ett ämne som ska vara likvärdigt i hela Sverige? Vad är det som påverkar elevers svar och tankesätt? All forskning som rör jämförelser mellan de olika undervisningsformerna tycker vi är intressant och ligger i tiden. Vi tror att idrotten i skolan kan påverka hur barn och ungdomar ser på idrott efter sin skolgång. Det hade varit intressant att undersöka hur de olika undervisningsformerna kan skapa positiva och negativa upplevelser hos elever och om elever tar med sig dessa upplevelser in i ett idrottande vuxenliv. En annan intressant forskning hade varit att undersöka om elevers val av idrott utanför skolan påverkar vad de tycker om ämnet.

8. Referenser

- Backman, J. (2008). *Rapporter och Uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.
- Bourdieu, P. (1999). *Den manliga dominansen*. Göteborg: Daidalos.
- Carter, R., Lubinsky, J., Domholdt, E. (2011). *Rehabilitation Research: Principles and Applications*. United States of America: Elsevier Saunders.
- Derry, J.A. & Phillips, D. (2004). *Comparisons of Selected Student and Teacher Variables in All- Girls and Coeducational Physical Education Environment*. *Physical Educator*, 61(1), 23-24.
- Dimenäs, J. (2010). *Lära till Lärare: Att utveckla läraryrket – vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber AB.
- Ekberg, J.E. & Erberth, B. (2000). *Fysisk bildning*. Lund: Studentlitteratur.
- Eklund, M. (1996). *Samundervisning i gymnastik – En undersökning av gymnastiklärares erfarenheter av och attityder till gemensam undervisning av flickor och pojkar*. Vasa: Åbo Akademi, Pedagogiska fakulteten.
- Eriksson, C., Gustavsson, K., Johansson, T., Mustell, J., Quennerstedt, M., Rudsberg, K. (2003). *Skolämnet Idrott och hälsa i Sveriges skolor – en utvärdering av läget hösten 2002*. Örebro: Institutionen för idrott och hälsa, Örebro Universitet.
- Flintoff, A and Scraton, S (2006) ‘*Girls and physical education*’, in: D Kirk, D Macdonald and M O’Sullivan (Eds). *The Handbook of Physical Education*. London: Sage.
- Fundberg, J. (2005). *Att kasta killkast: om pojkars och mäns kropps rörelser i ett fotbollslag*. Höör: Brutus Östlunds förlag.
- Gratton, C. Jones, I. (2004). *Research methods for sport studies*. London: Routledge.
- Hannon, J.C. & Ratliffe, T. (2007). *Opportunities to Participate and Teacher Interactions in Coed versus Single-Gender Physical Education Settings*. *Physical Educator*, 64 (1), p11 10p.
- Hartman, J. (2004). *Vetenskapligt tänkande*. Lund: Studentlitteratur.

Hill, G. & Cleven, B. (2005). *A Comparison of 9th Grade Male and Female Physical Education Activities Preferences and Support for Coeducational Groupings*. *Physical Educator*, 62(4), 187-197.

Holme, M., & Solvang, B.K. (1997) *Forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur.

Larsson, H. (2009). *Idrottens könsmönster - Varför finns de? Vad handlar de om?*. *Svensk idrottsforskning*. 1103-4629; 2009(18):1, s. 11-15.

Larsson, H., Fagrell, B., Johansson, S., Lundvall, S., Meckbach, J. & Redelius, K. (2010). *Jämställda villkor i idrott och hälsa- med fokus på flickors och pojkers måluppfyllelse*. Gymnastik- och idrottshögskolan.

Larsson, H. & Meckmach, J. (2007). *Idrottsdidaktiska utmaningar*. Liber AB.

Larsson, H., Redelius, K. & Fagrell, B. (2007). *Jag känner inte för att bli en ... kille” – Om heteronormativitet i ämnet idrott och hälsa; tema: kropp, hälsa och genus – kritiska perspektiv på idrott och hälsa?*. *Utbildning & Demokrati*. Vol. 16 nr 2 s.113-138.

Larsson, H. & Meckbach, J. (red). (2007). *Idrottsdidaktiska utmaningar*. Stockholm: Liber.

McKenzie, T., Prochaska, J., Sallis, J., & LaMaster, K. (2004). *Coeducational and Single-Sex Physical Education in Middle Schools: Impact on Physical Activity*. *American Alliance for Health, Physical Education, Recreation and Dance*, 75(4), 446-449.

NE. (1) (2013). *Intervjueffekt*. Tillgänglig på Internet: <http://www.ne.se/intervjuareffekt> (2013-05-28).

NE. (2) (2013). *Jämställdhet*. Tillgänglig på Internet: <http://www.ne.se/lang/j%C3%A4mst%C3%A4lldhet> (2013-10-11).

Patel, R. & Davidson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder*. Lund: Studentlitteratur AB.

Skolöverstyrelsen. (1980-1986). *Läroplan för grundskolan: Lgr 80*. Stockholm: LIBER Läromedel/Utbildningsförlag.

Skolverket. (2003). *Barnomsorg, skola och vuxenutbildning i siffror*. Del 1. Nummer 226. ISSN. 1103-2421.

Skolverket. (2010). *På pojkarnas planhalva? Ämnet idrott och hälsa ur ett jämställdhets- och likvärdighetsperspektiv*. Rapport 355. Stockholm: ISSN 1103-2421.

Skolverket (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*.

Stockholm: Skolverket. Tillgänglig på Internet:

<http://www.skolverket.se/publikationer?id=2575> (2013-08-28).

Skolverket. (2013). *Jämställdhet i läroplanen- Jämställdhet i grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Tillgänglig på Internet:

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/vardegrund/vardegrundsarbetets-delar/jamstallldhet/jamstallldhet-i-laroplanen> (2013-06-11).

Trost, J. (2007). *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur.

Wahlgren, L. (2012). *SPSS: Steg för steg*. Lund: Studentlitteratur.

Young, I.M. (2009). *Att kasta tjejkast*. Stockholm: Bokförlaget Atlas.

Bilaga 1

Enkätundersökning i Idrott och Hälsa

Denna enkät kommer att ingå i ett vetenskapligt arbete som skrivs om idrott och hälsa på Malmö högskola. Vi undersöker vad elever och lärare tycker om sam- respektive särundervisning under idrott och hälsa lektioner.

Vi vore tacksamma om du valde att besvara frågorna så sanningsenligt som möjligt, alla svar behandlas anonymt.

Tack!

Samundervisning: Innebär att pojkar och flickor har idrott tillsammans på idrott och hälsa lektionerna.

Särundervisning: Innebär att pojkar och flickor har uppdelad idrott och hälsa (pojkar för sig och flickor för sig).

Båda: En gång i veckan samundervisning, en gång i veckan särundervisning.

Ringa in ett av svarsalternativen

1. Är du?

Pojke

Flicka

2. Vilken årskurs går du i? _____

3. Hur ser idrott och hälsa undervisningen ut på din skola?

Samundervisning

Särundervisning

Båda

4. Tror du att ditt deltagande under idrottsundervisningen påverkas av undervisningsformen (sam/särundervisning)?

Ja

Nej

Kanske

5. Motivera ditt svar?

**6. Vilket alternativ stämmer bäst in på dig när du deltar under idrottsundervisningen?
Kryssa vid ett svarsalternativ.**

Jag är inte med Jag är sällan med Jag är med ibland
 Jag är ofta med, men rör mig inte så mycket Jag är ofta med & rör mig mycket
 Jag är alltid med, men rör mig inte så mycket Jag är alltid med & rör mig mycket

7. Vilken undervisningsform skulle du vilja ha på din skola om du fick välja?

Samundervisning Särundervisning Båda

8. Varför hade du valt den? (Välj ett alternativ)

Roligare lektioner Lugnare lektioner Högre tempo på lektionerna
Våga vara sig själv Bättre betyg Annat innehåll på lektionerna

Annan åsikt:

9. I vilken undervisningsform tror du att du utvecklar störst kunskaper (lär dig mest) under idrottsundervisningen?

Samundervisning Särundervisning Båda

10. Vilken undervisningsform tror du att du hade fått bäst betyg i?

Samundervisning Särundervisning Båda

11. Vilka av följande aktiviteter förekommer mest under idrottsundervisningen?

Rangordna svarsalternativen 1-9, 1 är det ni har mest av och 9 minst.

Dans Bollspel Orientering
 Simning Gymnastik Friidrott
 Friluftsliv Lekar Teori

12. Skulle du vilja ha mer av något av ovanstående alternativ under idrottsundervisningen? Vilket? _____

Tack för din medverkan! /Maria Sandström, Nathalie Hillgren – Malmö högskola 2013